

TEKSTIPÄEV 2013

Tekstipäeva nime all on keeleteadlastest tekstiuurijad alates 2001. aastast korraldanud iga aasta lõpus aastakonverentsi, kus tutvustatakse ja arutletakse aasta jooksul tehtud tööd. Kuni 2007. aastani peeti tekstipäevi Tartu Ülikoolis, hiljem kordamööda Tartu ja Tallinna Ülikoolis. Algusest peale on need olnud ühiskonverentsid, kus kahe ülikooli tekstiuurijad kokku saavad ja mõtteid vahetavad.

2013. aasta tekstipäeval, 6. detsembril Tartu Ülikoolis oli kavas üheksa ettekannet kümnelt autorilt: kuus Tartu Ülikooli ja kolm Tallinna Ülikooli teadlastelt. Põhitähelepanu oli seekord kooli emakeeleõpetusel: üheksast ettekandest viis oli õpetajakoolituse spetsialistidelt ja doktorantidelt.

Krista Kerge ja Halliki Põlda (TLÜ) ühisettekandes „Õpilase areng ja kirjutiste keel” vaadeldi õpilaste sõnavara arengut 5.–11. klassini, ainekseks

üheksa eestikeelse tavakooli 5., 7., 9. ja 11. klassi õpilaste arutlevad kirjan did. Statistilisel meetodil tehtud uurimus osutas, et 5. ja 7. klassi õpilaste sõnavara on ulatuselt sarnane, 9. ja 11. klassi erinevus on suurem. Helin Puksandi (TLÜ) ettekandes „PISA 2012 õpilaste lugemisoskusest” analüüsiti Eesti õpilaste tulemusi funktsionaalses lugemises rahvusvahelisel taustal ning vaadeldi, kuidas on 15-aastaste noorte lugemisoskus muutunud alates 2006. aastast. Kadri Sõrmuse (TÜ) ettekanne „Emakeeleõppija korpus” käsitles SA Innove arhiivis talletatud riigieksamikirjandite digitaliseerimise projekti, tutvustades korpusse koostamispõhimõtteid, korpusesse kogutud tekste 2013. aasta lõpu seisuga ning korpusse arendamise plaane. Maigi Vija (TÜ) vaatles oma ettekandes „Riigieksamikirjandite intertekstuaalsusest” 50 kirjandi põhjal, millistele allikatele ja

milliste vormivõtetega tekstides on viidatud ning kuidas tsitaadid-refereeringud on seotud kirjandi tekstiga. Kersti Lepajõe (TÜ) ettekanne „Õppekavade vähendamisest huvitava koolini ehk haridusministri ideede kajastusi meedias” analüüsis retoorilisi võtteid, mida on kasutatud õppekava vähendamise põhjendamiseks avalikkusele ja huvitava kooli liikumise algatamiseks.

Meedia keelekasutustavasid olid uurinud ka Katrin Aava ja Tiina Alekõrs. Katrin Aava (TLÜ) vaatles ettekandes kergliiklejatega toimunud liiklusõnnetuste kajastamist pressiteadetes, keskendudes küsimustele, kelle vaatepunktist sündmusi sõnastatakse ja milliste keeleliste vahenditega konstrueeritakse tekstides süüdlased (vt ka Postimees 16. XII 2013). Tiina Alekõrs (TÜ) vaatles stilistiliselt markeeritud sõnavara kasutamist ajaleheuudistes,

analüüsid deskriptiivsete verbide tähenduskategooriaid ja nende rolli uudisteksti elavdamisel eri päevalehtedes. Riina Reinsalu (TÜ) ettekandes „Viitamine iseendale teadustekstides” võrreldi Tartu Ülikoolis 2013. aastal kaitstud bakalaureusetööde põhjal eri valdkondade teadustiili impersonaalsuse-personaalsuse skaalal. Reet Kasik (TÜ) vaatles ettekandes „Analüütiline ja sünteetiline väljendus tekstiprotsessis” võimalikke tekstilisi valikuid spontaansete verbituletiste ja verbifraasi vahel ning arutles valikuvõimaluste, eelistuste ja tähenduste üle.

Nagu tekstipäevadel ikka, ärgitasid ettekanded kuulajate elava arutelu ning pakkusid ideid ja argumente edasiseks uurimistööks.

REET KASIK